God heeft zo Zijn volk zijn plaats aangewezen en Hij geeft dat volk nergens de opdracht om de „cultuurwereld" voor Hem te gaan veroveren — waarom zou Hij ook, Hij heerst daarover immers al, zelfs met een ijzeren roede. Hij zegt slechts geduld te hebben en de lampen brandende te houden, te doen naar wat Hij duidelijk en helder in Zijn Woord als onze plicht voorgehouden heeft. Want naar dat Woord zullen wij geoordeeld worden. Laten we dan ook voor de verzoeking niet bezwijken, de verzoeking om in de cultuur dezer wereld met al haar grootsheid en pracht te gaan leven, of ook, zij het misschien in een ietwat provinciale stijl, die cultuur na te gaan apen en in haar wegen te wandelen. Het is tenslotte ook zo dat als wij naar Gods Woord leven de wereld ons als vreemdeling zal zien en niet zal opnemen in de volle zin van het woord. De antithese wordt zo „vanzelf" manifest — die hoeven we heus niet te proclameren! Deze door God gestelde kloof is er en kan slechts door bekering overbrugd worden.

Aan ons de taak om daar in de woestijn te leven zoals de HERE het van ons vraagt. En dan heeft de HERE geen zware en moeilijke taken ons opgedragen, taken zo moeilijk dat we er haast onder bezwijken zouden. „Mijn juk is zacht en Mijn last is licht", zo zegt Hij..... want wat is er tenslotte gewoner en normaler dan te wandelen in Zijn wegen, naar Zijn geboden en scheppingsordinantiën [5]). Hij vraagt van ons Hem te volgen als onze goede Herder en Leraar.

Wat is dan toch wel onze taak in deze wereld? Niet de cultuurwereld voor onze Heer te gaan veroveren, zo zeiden we toch. Maar wat dan wel? Moeten we ons dan maar rustig terugtrekken en „niets doen"? Ja, soms kan dat onze taak zijn — en dat nietsdoen, dat afwachten kan dan ook wel eens ontzaglijk moeilijk zijn, veel moeilijker dan alle dadelijke activiteit. Inderdaad zijn er tijden dat God onze Vader zegt tot Zijn kinderen zich maar rustig buiten schot te houden en kalm af te wachten. Zo in Jesaja 26, waar Hij zegt tot Zijn getrouwe volk: „ga in uw binnenste kamers en sluit de deur achter u toe, verberg u een klein ogenblik, totdat de gramschap overga", terwijl Hij in Zefanja 2—3 hun, die Hem waarlijk vrezen en zachtmoedigheid en oprechtheid zoeken, belooft wellicht een schuilplaats te zullen verschaffen, wanneer Hij in oorlog en geweld met Zijn oordelen over deze aarde gaat [6]). Maar inderdaad hebben we hier in deze voorbeelden steeds te doen met bijzondere tijden van vervolging of oordeel [7]).

We kunnen in het algemeen onze taak weergeven met het woord van de Here Jezus Christus: „Gij zijt het zout der aarde". Dat hoeven we niet op een of andere manier te worden, dat zijn we als we maar tot Zijn getrouwe volgelingen, Zijn volk behoren. Zout der aarde zijn, dat wil zeggen bederfwerend zijn, verrotting tegen gaan en de spijs smakelijk maken. Dit is geen extra taak of extra moeilijke opdracht, maar dit, dat gij uw licht laat schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien. Zoutend zout zijn wil niet zeggen met onze Calvinistische wijsheid de moeilijke wereldproblemen oplossen, bij iedere moeilijke kwestie het juiste antwoord weten, het is niet verachtelijk op de wereld neerzien omdat wij immers de wijsheid in pacht zouden hebben, daar wij toch de juiste beginselen en principes zouden bezitten. Zo is het niet, want heel vaak zijn de moeilijke problemen waar de wereld mee te worstelen heeft een knoop van zonde, ellendigheden en doorwerking der zonde niet alleen, maar ook van goede strevingen en zaken die niet gemist kunnen worden. Die problemen zijn niet zo maar op te lossen, ook niet met onze „beginselen", want ze komen er door een vaak onoverzienbaar samenstel van krachten en machten, ze zijn er omdat we leven op een gevloekte aarde waar zonde en oordeel de zaken scheef trekt.

Laten wij in deze geen hoge pretenties hebben. Dat is ook niet nodig. **Zoutend zout zijn we als we maar getrouw zijn en 's Heren geboden bewaren.** Schrijft Petrus niet: „zo is het de wil van God dat gij door goed te doen de mond snoert aan de onwetendheid van onverstandige mensen, als dienaren Gods" [8]), en Paulus: „Wandelt als wijzen ten aanschouwe van de buitenstaanden..... Uw spreken zij te allen tijde aangenaam, niet zouteloos" [9]). Zoutend zout zijn wij indien wij slechts Zijn koninkrijk zoeken. Zoutend zout zijn, dat is standvastig en onwankelbaar zijn, te allen tijde overvloedig in het werk des Heren, want wij weten dat zo ons werk niet tevergeefs zal zijn [10]).

Als wij zo onze plaats gaan zien, worden we bevrijd van het geforceerde en vermoeiende van vele activiteiten, die niet onze Here ons maar wij onszelf in onze eigenwijsheid hebben opgedragen en die zowel naar omvang en zwaarte verre onze krachten te boven gaan. Vooral in tijden als de onze, als God een dwaling in de wereld rondstuurt, als de duivel met zijn twee trawanten, de dieren van Openbaring 13, zich opmaakt om zijn rijk te stichten, in tijden als deze dat er afval en ontrouw in zo grote en voortdurend toenemende omvang gevonden wordt, nu wij zien hoe waar het is dat, als de wetsverachting toeneemt de liefde van de meesten verkillen zal [11]), in zulke tijden kan het ontzaglijk troosten dat de HERE geen grote dingen van ons eist, maar dat Hij ons een plaats in de woestijn heeft aangewezen. In tijden als deze als de HERE met Zijn oordelen over de aarde gaat, grijpen wij naar het Woord een tot Baruch gesproken in Jer. 45: „Zoek geen grote dingen, want zie, Ik breng een kwaad over alle vlees, maar Ik zal u uwe ziele tot een buit geven, in alle plaatsen waar gij zult henentrekken". Gehoorzaamheid wil onze God, geen eigenwillige offers. Als we dat slechts doen, dan zal Hij ons ook nabij zijn en ons bewaren. Dan ook heeft Hij in Zijn Woord vele heerlijke vertroostingen voor ons te lezen en gelovig te aanvaarden gegeven..... Ik denk b.v. aan de bergrede, aan het zich niet bezorgd maken omdat onze haren op onze hoofden zelfs geteld zijn etc.

Het moge schijnen dat dit alles vanzelfsprekend is, en mijn diepste wens is eigenlijk dat ik hier overbodige dingen zeg. Maar juist hier meen ik dat blijken kan hoe ver we van de HERE onze God afgedwaald zijn in de loop der laatste decennia. Hoevelen zijn er niet die onze politieke activiteit in deze wereld belangrijker vinden dan het eenvoudige leven naar Zijn geboden en het werk in Zijn kerk, om daar te strijden voor recht en gerechtigheid. Hoevelen zijn er niet die de wetenschap van de christen zo hoog schatten, dat een wetenschappelijk betoog meer overtuigingskracht bezit dan een woord eenvoudig naar de Schrift. Wetenschap, politiek en dergelijke staan vaak bij ons in hoger aanzien dan het eenvoudig gehoorzamen aan de „alledaagse", „gewone" geboden in de Schriften gegeven. Is men vaak niet ze verdiept in allerhande problemen, in allerlei werk waar de HERE ons geen opdracht toe gegeven heeft dat wij nalaten voor de mensen stichtend, vermanend en bemoedigend te spreken en dat werk te doen waar we allereerst toe geroepen zijn? [12]).

Immers als we vragen naar onze taak als gelovigen in deze wereld, is het enige antwoord dit, dat wij Zijn Woord bewaren, in Zijn wegen wandelen, op de HERE onze God vertrouwen als onze Vader in het Verbond, ons bekeren van alle eigenwillige activiteit en eenvoudig ons leven leiden als woestijnmens, die heus al heel wat moeite zal hebben om niet besmet te worden door de geest dezer eeuw. En als we zo het van de HERE verwachten dan kán Hij ons werk zegenen en ons tot een hoofd stellen en niet tot staart [12a]) en zo kan Hij ons, indien Hij dat wil, stellen tot een zegen voor geheel het volk of zelfs alle volken. **Maar dit is ook de enige manier waarop Gods gemeente, Gods kerk tot zegen kan zijn voor de ongelovige wereld:** nl. door onze taak, in de eerste plaats in de kerk zelf, goed te doen.

Het is wellicht niet meer nodig nu uit te wijden over de vraag wat dit nu te betekenen heeft voor ons wetenschappelijk werk. „De cultuurwereld veroveren", of, bescheidener gezegd, op de wereld invloed uitoefenen door ons wetenschappelijk werk mag en moet niet ons doel zijn. Aan ons slechts de taak om in getrouwheid te wandelen in alle weg Gods, en, als we mensen van wetenschap zijn, ook bij ons wetenschappelijk werk niet het licht der Schriften bedekken — we komen daar nog nader op terug. Ook zullen we steeds te allen tijde bereid moeten zijn rekenschap af te leggen van de hoop die in ons is — ook in ons wetenschappelijk werk moeten we niet bang zijn ons bondskinderen-zijn te tonen. Dit tekent Groen van Prinsterer duidelijk aan in zijn inleiding op het Handboek der Vaderlandse geschiedenis, waar hij o.m. zegt: „Ik heb de geschiedenis niet tot voorspraak mijner zienswijze in de godsdienst misbruikt..... Maar ik heb evenmin gemeend, in een wetenschap, tot getuigenis geven aan de ganse waarheid bovenal geroepen, de hoogste waarheid ter zijde te mogen stellen." En verderop zegt hij: **„Getuigen, niet overtuigen is de plicht waarvan de verantwoordelijkheid ons is opgelegd".** Laten we dit laatste steeds in het oog houden. Wetenschappelijk aannemelijk maken of langs wetenschappelijke weg tonen hoe juist toch de schriftuurlijke visie op de werkelijkheid is, is ijdele arbeid, welke nooit doel zal treffen. We moeten niet pogen de mensen te overtuigen, neen, slechts getuigen van de hoogste waarheid zij ons werk. En dat laatste doen we mede door: bescheiden, ootmoedig en getrouw ons werk, ook ons wetenschappelijk werk te doen, onze plicht te vervullen op de plaats waar wij gesteld zijn, als „arbeiders die hun loon waardig zijn". En dan, als de HERE wil bouwen, als Hij ons werk wil gebruiken en er Zijn zegen op stelt, kan er een invloed ten goede van uitgaan, kan het zout wezen dat zout! [13]).

H. R. ROOKMAAKER.

---

5) 1 Joh. 5 : 3, 4.
6) Verg. ook Amos 5 : 13.
7) Vergl. Matth. 10 : 23.
8) 1 Petrus 2 : 15.
9) Col. 4 : 5, 6.
10) 1 Cor. 15 : 58.
11) Matth. 24 : 12.
12) Ik denk hier b.v. aan het getuigen voor ongelovigen van het heil in onze Here Jezus Christus door de verlossing door Zijn bloed, om niet meer te noemen.
12a) Deut. 28 : 13. Voor een goed verstaan van de Schrift is dit hfdst. even fundamenteel als de eerste hfdst. van Genesis.
13) Men zegt wel eens dat wij, om een invloed ten goede te kunnen uitoefenen, een zekere macht moeten bezitten, een culturele machtsfactor moeten vormen. De vraag dient nu echter gesteld of God van ons vraagt naar een derg. macht te streven en daar al onze krachten toe in te spannen. In de Schrift wordt m.i. nergens de eis gesteld van op „niet-kerkelijken" gerichte offensieve „culturele" activiteit. De HERE vraagt van ons getrouw te zijn, d.w.z. te wandelen naar de regels van het eerste en tweede grote gebod, waarin ook de tien geboden zijn vervat. En dan kan Hij ons tot een hoofd stellen, mede door ons cultuurmacht te schenken — als b.v. in de tijd na de Reformatie, toen de schriftuurlijke levensregels als eerlijkheid, redelijkheid e.d. algemeen geldigheid verkregen tot heil van heel het volk — ook het niet Calvinistisch deel. Geen „strategie" dus — laat God de „strateeg" zijn, want wij kunnen geen verregaande plannen maken, want Hij houdt de toekomst in Zijn hand. Wisten de reformatoren welke de gevolgen zouden zijn van hun daad van gehoorzaamheid? Dat wil natuurlijk niet zeggen dat wij ons verstand niet moeten gebruiken als er zich situaties voordoen waar Hij mogelijkheden geeft: we moeten onze talenten economisch gebruiken en niet verspillen. Dat is op zijn hoogst tactiek — als men dan militaire termen wil gebruiken — welke de Schrift overigens ook vrijwel uitsluitend defensies en nooit offensief gebruikt (vergl. b.v. Ef. 6 : 10 e.v.).

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

Gemeenschap in de arbeid

IX

SAMENVATTING VAN HET VOORGAANDE:

Na de beschouwing van het liberalistisch, socialistisch en solidaristisch maatschappelijk gemeenschapsidealisme wacht ons nu te taak om na te gaan, hoe het daarmee is gesteld op het erf van het Calvinisme. Wij zullen ons daarbij, evenals bij onze voorgaande, korte schetsen, in hoofdzaak bepalen tot wat het eigen land in deze aan gedachtengoed heeft opgeleverd. In het laatst van de voorgaande en in de eerste decennia van deze eeuw zien wij dan in het sociale levensaspect twee figuren in het bizonder op de voorgrond treden, n.l. dr Abraham Kuyper en ds J. C. Sikkel. Zonder dat daarmee gezegd wil zijn, dat dit de enigen zijn, die hierbij onze aandacht verdienen, — vermelden wij slechts o.a. de arbeid van Talma en de Christelijk Sociale Studiën van dr J. R. Slotemaker de Bruine —, daar komen zowel Sikkel als Kuyper ons voor wat thetische arbeid betreft tot de meest prominenten te behoren. Kuyper gaf met zijn werken de stoot tot een sociaal réveil in eigen kring en zette zijn „mannenbroeders" tot veelzijdige, intensieve, maatschappelijke activiteiten aan. Sikkel is degene, die voortbouwende op en uitgaande van wat Kuyper in deze met name in zijn Gemeene Gratie theoretisch had ontwikkeld, als eerste en naar het ons voorkomt tot dusver als enige, in een min of meer afgeronde publicatie had openbaar gemaakt, wat volgens hem de oplossing zou zijn van het sociale vraagstuk van onze tijd, namelijk de vorming van de organische gemeenschap in de arbeid.

Omdat deze ideeën tot in onze tijd toe de Christelijk sociale actie blijven richten en ook omdat zij stammen van onze eigen directe geestverwanten, en dus voor ons ook van de meeste betekenis zijn te achten, zullen wij dit onderdeel iets uitgebreider gaan behandelen. Want dat men b.v. in ons midden de sociale gedachten van iemand als ds Sikkel algemeen behoorlijk zou kennen, kan o.i. niet worden gezegd.

Vooraf willen wij evenwel nog even hetgeen in voorgaande artikelen opgemerkt werd over de ideeënwe-

---

Wijzigingen Handboek 1952

Blz. 47	ZWOLLE. Adres kerkeraad: M. Lok, Korenbloemstraat 96. Tel. 7726.	(58)
Blz. 47	CLASSISDEPUTATEN. Adres scriba archiefbew. kerk: M. Lok, Korenbloemstr. 96. Tel. 7726. Idem op blz. 48 't adres voor approbatie van attesten en beroepingen.	(59)
Blz. 88	DEPUTATEN DER LAATST GEHOUDEN PART. SYNODE VAN ZUID-HOLLAND. Voor art. 11 K.O.: Ds G. Th. Koopman; Sec. Ds J. W. Verheij. Ds W. de Graaff; Sec. Ds G. Reijenga. Ds J. Blokland; Sec. W. Schouten. Ds W. W. J. van Oene; Sec. Ds C. Vonk. P. Hartingsveldt; Sec. J. Kroon. Voor art. 19 K.O.: Dl C. Vonk, W. J. van Otterlo, J. J. Verleur, Dr G. K. Schoep, M. v. Rossen, C. F. van Mill. Voor art. 49 K.O.: Dl G. Th. Koopman, J. J. Verleur, G. Hagens, C. Vonk, W. de Graaff, primi; Dl W. G. Visser, G. Boersema, W. J. van Otterlo, W. W. J. v. Oene, J. Kok, secundi. Voor de kas tot hulp van gedupeerde ambtsdragers: H. J. v. d. Meulen, Papendrecht, H. A. Rouw, Den Haag; J. C. Hoogerheide, Rotterdam en J. H. Verheij, Schiedam.	(60)
Blz. 91	VROUWENPOLDER. Adres kerkeraad: ds G. Zomer, A 44. Tel. K 1189—292.	(61)
Blz. 93	MAASTRICHT. Boekhouder: G. H. Lemson, Bosserweg 29 b. Corr. Theol. Hogeschool: H. A. v. Woerkom, Henry Jonaslaan 101.	(62)
Blz. 94	WAARDHUIZEN. Vacant. Adres kerkeraad: Joh. Jungerius, Stenen Heul, post Rijswijk, N.-Brabant. Regeling preekvoorziening: J. Pruijssen, Waardhuizen, post Almkerk. Tel. 15, Rijswijk (N.-Br.).	(63)
Blz. 119	MAASTRICHT. Contactadres: G. Alkema. Mil. Tehuis: in de Waalse kerk, St. Pieterstr. 6	(64)
Blz. 124	GRONINGSCH KERKBLAD. Adm. adres: Herman Colleniusstraat 13.	(65)

reld van het liberalisme, het socialisme en het R.K. solidarisme kort samenvatten. Wat het liberalisme betreft kenmerkt zich dit niet door zulk een exclusief individualisme, dat het alle gemeenschap zou afwijzen, het staat integendeel zowel in zijn politieke als in zijn economische verschijning een bepaalde wijze van gemeenschapsvorming voor. Dat het dit doet kan originair blijken uit de leus der Franse Revolutie, uit welke revolutie het liberalisme voortkwam, in welke leus o.a. ook de broederschapsgedachte nadrukkelijk wordt gepredikt. Het spreekt ook tot ons uit bepaalde geschriften en wetgevende handelingen uit deze en de voorgaande eeuw, die onder invloed van het liberalisme tot stand kwamen. Het sterk op de voorgrond plaatsen van de vrijheidsgedachte naast de gemeenschapsgedachte leidt bij dit liberalisme evenwel tot een individualistisch getint gemeenschapsidealisme. Waar het zich in de periode dat het aan de macht was geplaatst zag voor het probleem van de maatschappelijke instabiliteit als uitvloeisel of althans als begeleidend verschijnsel van de geweldige, industriële en technische ontwikkeling die met het begin van de vorige eeuw een aanvang nam, daar wist het tot herstel van het geschokte maatschappelijke evenwicht en tot bestrijding van de sociale ellende bij grote bevolkingsgroepen niets anders te doen dan te volharden bij zijn geloof in de menselijke rede, die alleen maar door de lange, naar men oordeelde reeds millioenen jaren aan de gang zijnde, natuurlijke evolutionaire processen te vervolgen en denkend te vervolmaken zou kunnen komen tot verheffing van het maatschappelijk levenspeil en tot ontsluiting van een gelukkiger toekomst voor alle mensen. Voor de bereiking van dat gemeenschapsideaal dienden in toegewijde, humane plichtsbetrachting en krachtsontwikkeling alle krachten te worden ingespannen. De steun of de basis van godsdienstige normen kunnen noch behoeven daarbij als allen bindend te worden aanvaard, daar de mens aan zijn redelijk inzicht in deze genoeg heeft.

Wat dit laatste betreft stemt het liberalisme overeen met de socialistische stromingen, zowel met de extreem linkse, de communistische, als met de reform socialistische en de personalistisch socialistische bewegingen, die aan de godsdienst geen beslissende, hoogstens een niet bindend adviserende functie toekennen. Het Communisme, dat in zijn naam de commune, de gemeenschap, nadrukkelijk als hoofddoel op de voorgrond plaatst, streeft langs uitgesproken revolutionaire weg naar de volledige socialisatie van de samenleving en van de productiemiddelen, waarvan deze zich bedient. Zo wil het komen tot één groot arbeidsleger, waar arbeid de enige waardemeter is, één grote wereldgemeenschap, waarbij alles en allen volledig geïncorporeerd zijn in de totalitaire wereldstaat. Dit streven houdt in één massale collectivering van mens en mensheid, waar het allerminst voor nationale grenzen halt wil houden en ideologisch ook niet kan houden. De enkele mens gaat hier volledig op of beter gezegd onder in de gemeenschap. Het is tegen deze laatste gevolgen van dit extreme socialisme, dat het Personalistisch Socialisme zich te weer stelt.

Ook dat Personalistisch Socialisme streeft naar een socialistische maatschappij niet minder dan het Communisme. Het volgt daarbij evenwel andere wegen. Zo wil het daarbij de menselijke persoonlijkheid haar waarde doen behouden. Het lichtende doelwit van de socialistische maatschappij wil het dan voorts strijdend langs de weg der gestadige ontwikkelingen, die in het proces der maatschappelijke evolutie volgens dit Socialisme onvermijdelijk op moeten volgen, trachten te bereiken. Terwijl het zijn uiteindelijk doel scherp voor ogen houdt, aanvaardt het iedere phase in dit proces, ook als men het doel er niet direct uitgesproken in kan herkennen, mits het maar een etappe is op de weg naar het definitieve doel: de socialisatie. Zo moet het dan ook worden gezien, dat het thans meegaat en meedoet met hen, die voorstanders zijn van de ordeningsgedachte, zowel in de kringen der Protestants Christelijke als der Rooms Katholieke sociale actie. Ordening van het bedrijfsleven is voor dit Socialisme geen doel, het is middel, voorbereidend middel, dat door zijn centraliserende, samenvoegende werking, de financiële socialisatie helpt voorbereiden en als zodanig dus aanvaardbaar is. Doel is en blijft de socialistische maatschappij met een volledig gesocialiseerd bedrijfsleven. Want dit staat voor het Socialisme vast, de Ordening biedt de oplossing der moeilijkheden niet. Wat nu door ordening gevormd wordt vraagt straks ideologisch en praktisch om zijn sluitstuk, zodat wat nu geordend wordt straks kan gaan fungeren als onderdeel in decentralisatie van de centrale Staat, die alles omvat en de topleiding in handen heeft.

Wij zullen ons door hetgeen wij vandaag uit de mond van aanhangers van dit Personalistisch Socialisme horen over hun waardering van de ordening niet laten misleiden, zodat wij niet meer in rekening zouden brengen de werkelijke doelstellingen. Wanneer wij b.v. lezen in het Rapport van de Plancommissie van de P.v.d.A. dat men kiest voor een stelsel „waarbij naast de publieke sector een belangrijke particuliere sector zal blijven bestaan" („De weg naar de vrijheid", blz. 36) dan klinkt dit voor wie het collectivisme vreest nogal geruststellend in de oren, doch het komt maar op de gedachte bestaanswijze van die zogenaamde particuliere sector aan. Wanneer men dan de door de schrijvers van dit Rapport gegeven wenk opvolgt en nagaat wat door hen in het hoofdstuk over „Productieve verhoudingen" over die beoogde bestaanswijze wordt ten beste gegeven, dan blijkt dat in de plaats van de ondernemer als bezitter of als beheerder namens bezitter(s) van de productiemiddelen komt de productiemiddelen komt de „ondernemer-bedrijfsleider" van de wat de handelingsbevoegdheid betreft, gesocialiseerde onderneming (a.v. blz. 75). De vergemeenschappelijking van de ondernemingen, waarvan zowel de Protestants Christelijke, als de Rooms Katholieke, in eensgezindheid met de Socialistische samenwerkende, vakbondbestuurders hart en mond vol hebben voert hier, geheel passend in het socialistische tijds- en werkschema tot de socialisatie van de ondernemingen, van de bedrijfstakken, straks van het gehele maatschappelijke leven. Zij het ook, dat men dit beeld van de socialisatie ons in fragmenten, in gedecentraliseerde vorm, die een schijn van particuliere zelfstandigheid poogt op te houden, voor ogen stelt.

Het samengaan van het Personalistische Socialisme, dat socialisatie nastreeft en de andere politieke stromingen als A.R., C.H. en R.K., of om in de sociale sfeer te blijven van de in de Bedrijfsunie verenigde Vakbeweging van C.N.V., K.A.B. en N.V.V. wordt er bij dit alles des te merkwaardiger en des te riskanter om. Het lijdt o.i. geen twijfel of ongewild doen de bondgenoten van het Socialisme dienst als wegbereiders naar de socialistische maatschappij.

P. GROEN.

KERKNIEUWS

Beroepen te:
Oosterbeek en Wolfheze: F. van Dijk te Heerenveen.
Vollenhove-Cadoelen, J. D. Houtman te Overschild.

Aangenomen naar:
Haulerwijk, Th. Hoff te Loenen a. d. Vecht.

Bedankt voor:
Mussel, P. Veldstra te Kantens.
Oldehove, E. Teunis te Monster,
Delft, D. Deddens te Wetsinge-Sauwerd.

— CANDIDAATS-EXAMEN. Geslaagd voor het candidaats-examen de heer J. R. Wiskerke, Valeriusstaat 115 I te Amsterdam.

— OOSTERBEEK. Het telefoonnummer van de scriba der Geref. Kerk, br J. Blokhuis, is, na de automatisering K 8307—2363.

— VROUWENPOLDER. Adres kerkeraad: ds G. Zomer, A 44, Vrouwenpolder. Tel. K 1189—292.

— DS J. VAN BRUGGEN TE ASSEN is in het Wilhelminaziekenhuis aldaar opgenomen voor een specialistische behandeling. Vermoedelijk voor drie weken. De behandelende geneesheer acht zijn ongesteldheid niet verontrustend en verwacht algeheel herstel.

— BEVESTIGING EN INTREDE DS J. v. d. SCHAFT TE OENKERK. Voor het eerst na de vrijmaking, nu ruim 7 jaren geleden, mocht de Geref. Kerk van Oenkerk Zondag j.l. een eigen Herder en Leraar van de Here ontvangen. In de morgendienst vond de bevestiging plaats, in welke dienst voorging Ds Joh. de Wal van Ermelo. Deze had tot tekst gekozen Joh. 20 : 21 b. De gemeente werd gewezen op de betekenis van het ambt van de Woordbediening in de Kerk des Heren: 1. De oorsprong van dit ambt. Deze ligt niet in het apostolaat zoals men tegenwoordig veelal beweert, maar uitsluitend en alleen in het souvereine welbehagen des Vaders, in de liefde Gods tot de wereld. 2. De waardigheid van dat ambt: de rechten van de Vader bedienen: zegen en vloek, vergeven en vonnissen. Niet plooien of een compromis aanvaarden, geen mensenwoord boven of gelijkwaardig naast Gods Woord stellen, doch alleen erkennen het gezag van Christus. Met deze erkenning staat of valt de wettigheid van de kerkvergadering. Deze is alléén wettig als de ambtsbediening wettig is, dus als het Woord Gods getrouw bediend wordt. 3. De heiligheid van dat ambt: het is heilig omdat het volstrekt enig is in zijn soort. Het staat uitsluitend onder het gezag van Christus, nooit onder dat van mensen. Er is ook geen andere verantwoordelijkheid verschuldigd dan aan Christus. Laat een ambtsdrager zich leiden door het woord van mensen dan wordt het een zaakje van mensen, zie maar de geschiedenis van de laatste jaren. Wie de wettige ambtsdragers van Christus verwerpt, verwerpt daarmede óók de Christus zelf, al beweert men nog zo hard het tegendeel.

In de avonddienst hield Ds J. v. d. Schaft zijn intredepredikatie naar aanleiding van Ef. 6 : 17—20. Thema: Neemt Gods Woord aan met aanhoudend gebed voor de spreker van dat Woord. 1. Het aannemen van Gods Woord: Als goede soldaten van Jezus Christus moeten we aannemen de helm der zaligheid en het zwaard des Geestes, dan alleen zullen wij zeker zijn van de overwinning. Deze wapenen zijn dringend nodig om te kunnen wederstaan de duivel en zijn bondgenoten: de godsdienstige wereld en ons eigen boze vlees. Neemt daarom uw Herder en Leraar aan, want hij brengt u dat Woord, die wapenen dus. 2. Het aanhoudend gebed voor de spreker van dat Woord: voornamelijk in aanhoudende smekingen, waakzaam zijnde, dus de vijanden in het vizier houdend, opdat geschonken worde vrijmoedigheid om zonder aanzien des persoons het Woord te bedienen, tot groei en bloei van de Kerk des Heren. Alleen in die weg is er sprake van de waarachtige eenheid: het blijven bij het Woord van God.

Na afloop van de dienst werd nog gesproken door br D. B. Elzinga namens de Geref. Kerk van Oenkerk en door Ds C. Trimp namens de classis Dokkum. De burgemeester van Tietjerksteradeel had bericht van verhindering gezonden, hetwelk werd voorgelezen. Ds J. v. d. Schaft dankte daarna de beide sprekers en bovendien zijn bevestiger. Ds Joh. de Wal, Tenslotte bracht hij nog een woord van dank aan de beide kerkvoogden van de Ned. Herv. Kerk (die het gebouw 's Zondags voor de Woordbediening beschikbaar stelt), welke deze dienst eveneens bijwoonden.

— NAAR CURAÇAO. De kerkeraad van Enschede heeft aan ds G. v. Dooren verlof verleend voor hulp aan Curaçao van - Nov. tot 1 April.

— VOORLICHTING AAN ONZE BLINDEN. Ruim een jaar geleden werd er een begin gemaakt met de verstrekking van kerkelijke lectuur in blindenschrift aan onze blinde broeders en zusters. Door dit werk kunnen onze braillelezende blinden beter dan tot dusver meeleven met de gang in ons kerkelijke leven. Artikelen uit de kerkelijke pers komen nu ook onder het bereik van onze blinden. Uit de kring onzer blinden merken we meermalen, hoezeer door deze braillelectuurvoorziening op prijs wordt gesteld.

Het werk werd in zeer sobere vorm opgezet en meer persoonlijk verzorgd. Door de hulp, die vanuit de kerken aan dit werk werd verleend kon er langzamerhand enige uitbreiding aan worden gegeven en komt nu zeker ook het belangrijkste uit de kerkelijke lectuur onder de aandacht onzer blinden. Zelf lezen en herlezen ze de stukken. Om het persoonlijk karakter weg te nemen is gezocht naar een organisatievorm voor deze tak van arbeid in onze Kerken. Deze vorm is gevonden in de oprichting van de Stichting „Bralectah", welke oprichting op 31 Juli j.l. plaats vond te Kampen. Als bestuursleden der Stichting treden op de broeders: R. van Wijk te Amersfoort, Voorzitter; S. L. Pool te Zwolle, Secretaris-Penningmeester; A. A. Basoski te Apeldoorn, Algemeen Adjunct.

Het werk ten behoeve van onze blinden, dat sober begonnen, door de steun vanuit onze kerken, langzamerhand op peil kwam en nu vanwege onze Stichtig zal worden voortgezet is bij voortduur afhankelijk van de hulp, die de kerken en kerkleden bieden. Dankbaar zijn we voor de tot hiertoe verleende hulp, maar mogen we ook voor het komende seizoen weer een beroep op U doen? U werkt daardoor mede, om onze blinde broeders en zusters in staat te stellen zelf mee te leven met de kerken en hun plaats in te nemen en hun taak naar behoren te vervullen.

Stortingen voor dit doel kunnen geschieden op girorekening 27191 ten name van Stichting „Bralctah", Secretaris-Penningmeester de heer S. J. Pool, Goudsbloemstraat 48 te Zwolle.

In sommige kerken werd het vorig jaar een collecte, een rondgang in de gemeente gehouden, wat zeer goede resultaten opleverde.

Mocht U ons willen helpen om dit mooie werk te ondersteunen, dan willen wij voor nadere kennisname met het braillewerk, gaarne een exemplaar toezenden van het regelmatig verschijnend braillieblad „KULOK", welke naam een afkorting is van Knipsels Uit Lectuur Onzer Kerken. Het kennen van dit werk doet de belangstelling en daarmede de medewerking groeien.

Uw beslissing op ons verzoek tot ondersteuning, hulp en medewerking aan de kerkelijke lectuurvoorziening in braille — het blindenschrift — zien we met belangstelling tegemoet. Bij voorbaat zeggen we U reeds hartelijk dank.

Met broedergroet, namens de Stichting „Bralectah",

S. J. POOL, Secretaris.

Van de hand van Ds H. MEULINK is verschenen:

Heilig en Heiligen

Een poging een lichtstraal te doen vallen op de openbaringswoorden heilig en heiligen.

Prijs franco per post ƒ 1.50.

Verkrijgbaar bij

Bronsema's Drukkerij N.V.
Postrekening 40041,
ENSCHEDÉ.

Boekbinderij VAN KUIJK
Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie . . . . ƒ 3.75
Catechismus . . . ƒ 2.35
Alle toezendingen onder rembours.
Zalmstraat 1 · Scheveningen

TE KOOP GEVRAAGD:
CHRISTELIJKE ENCYCLOPAEDIE
in 6 deelen. Br. m. opg. van kleur der banden en staat, aan Boekh. WATTEZ, Papestraat 11, Den Haag.

En nu... allemaal!
Bestelbaar bij de boek- en muziekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeefster:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. TE GOES.